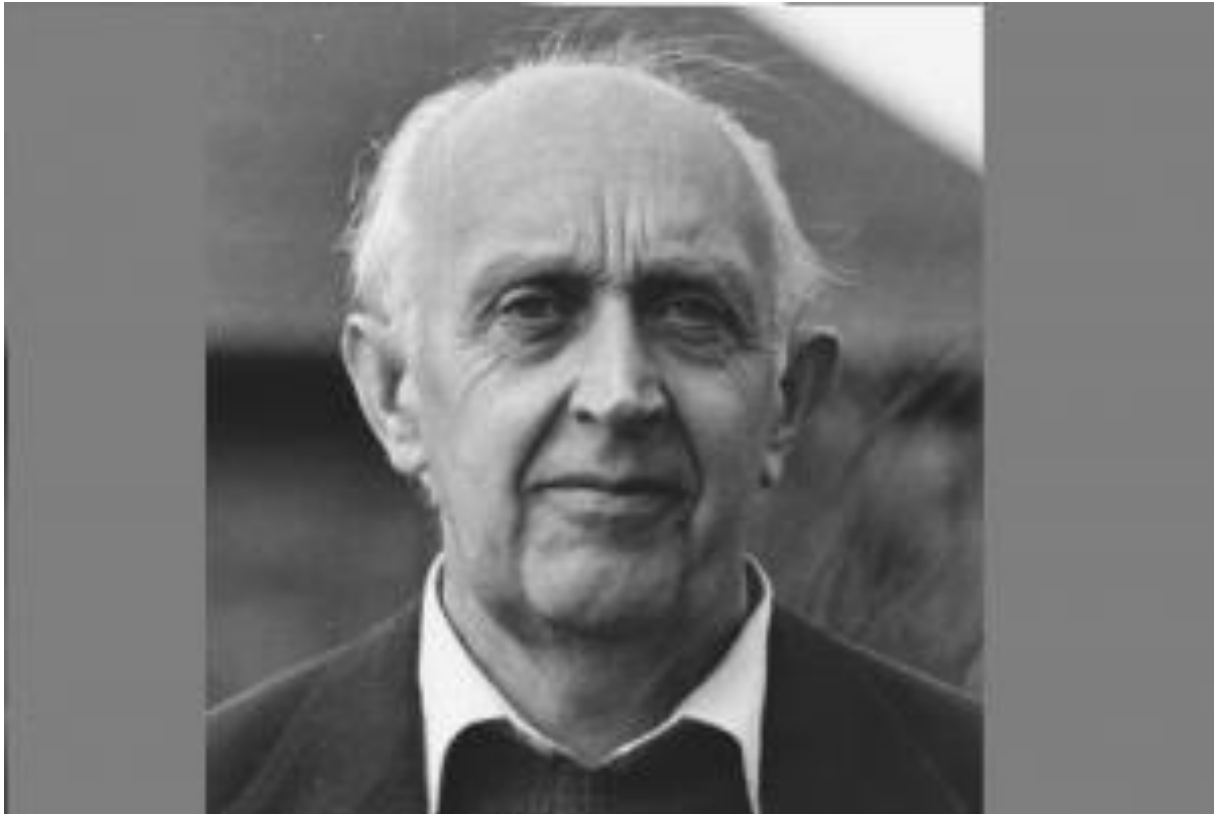

PETER VAN DER VELDE

1918 – 2004

2018 Jaar van Peter van der Velde

Zaterdag 3 februari 2018

Aftrap ere-jaar schrijver Peter van der Velde (1918 – 2004)

Tijd: 15.30 – 18.00 uur

Locatie: Bibliotheek Roden

Door zijn inspanningen voor de streekcultuur en de gemeenschap is hij in 1986 benoemd tot ere-burger van de gemeente Noordenveld. Redenen genoeg om het jaar 2018, zijn 100ste geboortjaar, uit te roepen tot Peter van der Velde-jaar.

Aanmelden vóór 24 januari via email y.timmer@biblionetdrenthe.nl

De schrijver Peter van der Velde staat bekend om zijn gedichten, korte verhalen, liedjes en cabarettteksten in de Drentse taal.

In zijn werkzame leven was hij onderwijzer in Roden en Roderwolde. Ruim 25 jaar is hij hoofd van de basisschool in Roderwolde geweest. Peter van der Velde zat begin jaren '80 in de spellingcommissie die gezorgd heeft voor een officiële spelling voor het Drents en hij werkte mee aan het lesboek

Noordenvelds. Mede dankzij zijn inspanningen wordt het Noord-Drents als een volwaardige taal gezien, waarin men prachtig kan schrijven.

Tijdens de aftrap van het jaar zal er door zijn vrouw Alke en zoon Willem, werk voorgedragen worden. Naast gedichten en verhalen is er aandacht voor het muzikale werk van Peter van der Velde weergegeven in een muzikale omlijsting uitgevoerd door.... En wordt de inhoud van het thema jaar gepresenteerd.

De werkgroep begroet u graag op zaterdag 3 februari 2018!

Esperantist

In 1949 was Peter bij het congres van Sennacieca Asocio Tutmonda in Parijs (links op de foto)

Peter van der Velde was al jong lid van een socialistische jeugdvereniging, waarschijnlijk van de toenmalige SDAP. Op de Rijksskweekscholen was ook sprake van een socialistische stroming, wat in een lange traditie paste en waarin zijn studie Esperanto naadloos paste.

In mei 1937 heeft Peter de diploma's A en B (onderwijsbevoegdheid) Esperanto gehaald, en in 1965 de akte Esperanto L.O. . Hij heeft meer dan 50 jaar gecorrespondeerd in het Esperanto met Rikard Olsen, een drukker uit Hinnerup (Jutland, Denemarken). Hij gaf na de Tweede Wereldoorlog cursussen in deze kunsttaal. Veel leerlingen van de lagere scholen in Roden en Roderwolde heeft hij (altijd na schooltijd) de beginselen van de taal bijgebracht.

De vereniging Esperanto Noord-Nederland heeft een aantal van zijn gedichten uit de bundel 'Wilwaark' vertaald in het Esperanto. De vertaler is Luit Staghouwer en enkele andere leden van de vereniging. Enkele gedichten worden voorgedragen door Ineke Emmelkamp op zaterdag 3 februari 2018 tijdens de openingsmiddag van het Peter van der Velde jaar.

Het Peter van der Velde-jaar wordt zaoterdagmiddag 3 febrewari officieel lösedane in de bibliotheek van Roden. De schriever Peter van der Velde is in jannewari 2004 uut de tied ekomen. maar zien verhalen en gedichten wordt nog altied veul elezen. Het is in 2018 honderd jaar eleden dat e is geboren en daarom hebt bibliotheek Noordenveld, de gemiente Noordenveld, het Huus van de Taol, de Drentse schriever Martin Koster en verscheidene aandere Noordenveldse organisaties een *Peter van der Velde-jaar* organiseerd, zodat ok jonge en neie inwoners van de gemiente Noordenveld kennis maken kunt mit het wark van dizze Noord-Drentse dichter.

In 2018 is der van alles te doen zoas een schriefwedstried in de stijl van Peter van der Velde, een expositie over de schriever, een fietstocht, optredens, publicaties in de media en nog veul meer. Op zaoterdagmiddag 3 febrewari wordt um 15.30 uur het *Peter van der Velde-jaar* officieel lösedane mit een prissentatie van het jaarprogramma in de bibliotheek in Roden. Burgemeester Klaas Smid onthult een speciale schrieverswand, Willem van der Velde, de zeune van de schriever, les het verhaal *Braand* veur en Alke van der Velde zal enkele van de mooiste gedichten van de schriever veurdragen. **En speciaal veur dizze gelegenheid bint enekele gedichten van de schriever vertaald in het Esperanto, de kunsttaal waarin hij een onderwijsbevoegdheid had.** Jan Klinkenberg en Rika en Stoffer Tuinman zult muziek van de elpee *Noordenveld* van Peter en Alke van der Velde heuren laoten. Ie kunt oe opgeven veur dizze middag via y.timmer@biblionetdrenthe.nl Iederiene is van harte welkom, de toegang is gratis, maar vol is vol.

Het programma:

15.15 inloop

15.30 Openingswoord door Abel Darwinkel

15.40 Optreden: 2 Liedjes door Rika, Jan en Stoffer

16.00 3 gedichten door Alke van der Velde

16.15 Esperanto gedichten

16.20 Willem van der Velde met Braand

16.25 Presentie Jaarprogramma door Yolanda

16.26 Officiële opening Peter van der Velde wand door burgemeester Klaas Smit

16.45 Optreden en borrel.

De vereniging Esperanto Noord-Nederland

heeft een aantal van zijn gedichten uit de bundel 'Wilwaark' vertaald in het Esperanto.

WINTER OP DE PAAIZERMAO

De mao lig stil en wit bevroren
De schaopen kleumen veur bai 't hek
In Stad staait de Martinitoren
Een speulding dat naor boven stek

Het deip lig dicht en in de schoel van
De broene raaiten an de diek
Klinkt host onheurbaor het gehoeel van
Een hopeloze koperwiek

Een scharebeeld van zwaarte kraaien
Die naor heur verre slaopstee gaon
En ponnies, kold, die met heur baaiden
Bai de verroeste richel staon

De winterwind waait deur mien kleren
As ik verkleumd naor hoes tou gao
Wel leven wil moet lieden leren
As 't wintert op de Paaizermoo

VINTRO SUR LA PEJZER-KAMPAR'

La kampoj kuŝas kviete kaj blank' frostiĝinte
La ŝafoj malvarmegas antaŭe je la latbaril'
En Urb' staras la Martinituro
Muzikludilo, kiu supren sin etendas

La kanalo estas glacikovrita kaj ventŝirmita de
La brunaj kanoj laŭlonge de la dig'
Aŭdeblas mallaŭte la plendhurlado
De ruĝaksela turdo senespera

Subombro de nigraj korvoj
Kiuj flugas al sia tranoktejo fora
Kaj poneoj, malvarmaj, kiuj ambaŭ kune
Proksime je la rustiĝinta kradbarilo staras

La vintrosezono blovas tra miaj vestoj
Kiam mi tramalvarmiĝinte iras hejmen
Kiu volas vivi tiu lernu suferi
Kiam vintras sur la Pejzer-kampar'

(Urb' = la urbo Groningen)

MIEN OPA

Mien opa, die het altied aarbaider west
Op een Grunneger bouwboerderai
Mien opa zien boer die was stinkende riek
Mor opa was aarm en kreeg rimmetiek
Want opa, die kroop deur de klaai.

Mien opa, die het altied aarbaider west
Mien opa haar nooit een dag vraai
Mien opa, die het van de wereld niks zein
Die zaag mor de kloeten en 't onkruid allein
Want opa, die kroop deur de klaai.

Mien opa, die het altied aarbaider west
Veur eerpels, wat brood en wat braai
Mien opa en opoe die hadden 't neit breid
En geld veur wat mooiers, dat hadden ze neit
Want opa, die kroop deur de klaai.

De zeun van de boer, die ridt nou wat rond
In 'n auto spiksplinternai
Die rookt nou sigaoren van zestig cint 't stuk
Van opa's verdreit en van opa's geluk
En opa, die rust in de klaai.

MIA AVO

Mia avo, ĉiam kampulservisto estis
De groningena agrokulturejo
Riĉega estis la kampulestro de la avo mia
Sed mia avo malriĉa suferis pro reŭmatismo
Ĉar mia avo, tra la argilo rampis.

Mia avo, ĉiam kampulservisto estis
Mia avo neniun tagon libertempis
Mia avo, kiu nenion de la mondo vidis
Nur la argilbulojn kaj fiherbojn vidis li
Ĉar mia avo, tra la argilo rampis.

Mia avo, ĉiam kampulservisto estis
Interŝanĝe de terpomoj, iom da kaĉo kaj paneroj
Miaj avo kaj avino vivis mallukse
Por pli agrabla vivo al ili mono mankis
Ĉar mia avo, tra la argilo rampis

La kampulestra filo, nun sencele rondveturas
En aŭto tute nova
Kaj fumas cigarojn po sesdek cendoj
De la ĉagren' kaj feliĉo de mia avo
Kaj mia avo, pace kuŝas en la argilo.

Haarst

Wat kleur hangt dood nog an de rooie rozen
De zomer is te rad weer naor zien inne gaon
Een regendrup hangt glin nog an de haarsttyllozen
Die huverig en kleums in 't kleine hoffie stoan

Nog schient asmets de zun en dreugt de broene blaoren
Van buik en ekelboom, die kleven an ons pad
De zomer het zo 't liekt, de leste hoop verloren
En afstand daon van aal wat e einmaol bezat

Moet ik ok aostand doun van aal mien doezend dingen
Zei ik nog einmaol weer de bloumen en de zun?
Heur ik nog einmaol weer de bliede vogels zingen
Waacht ankom maitied mai nog weer een nai begun?

Aŭtuno

Iom da koloro morte pendas ankoraŭ sur la ruĝaj rozoj
La somero tro rapide al sia fino venis
Pluvero helege pendas ankoraŭ sur la aŭtunaj kolĉikoj
Kiuĵ treme kaj frostiginte en la malgranda korto staras

Tamen ankoraŭ brilas la suno kaj sekigas la brunajn foliojn
De fago kaj kverko, kiuj algluiĝas al nia vojo
La somero ŝajne perdis la lastan esperon
Kaj forigis ĉion kion ĝi iam posedis

Ĉu ankaŭ mi forigu ĉiujn miajn posedaĵojn
Ĉu mi ankoraŭ fojon vidos la florojn kaj la sunon?
Ĉu mi ankoraŭ fojon aŭdos kanti la gajajn birdojn
Ĉu venontan majon min ankoraŭ fojon atendos komenco nova?

Diverse bijlagen:

Drie Esperanto-diploma's

Cijferlijsten van de behaalde diploma's

Enkele opgaven van de examens

NEDERLANDA ESPERANTO-EKZAMENA KOMITATO

(Oficialigita per decido de la Ministro de Instruado, Artoj kaj Sciencoj)

Honora Prezidanto: DREVES UITTERDIJK

ATESTO PRI LINGVA KAPABLECO

(Diplomo A)

La Nederlanda Esperanto-Ekzamena Komitato deklaras, ke

Petrus, van der Velde

naskiĝinta en Naghtvedde, la 5^a de Februaro 1918

sukcesis en la ekzameno por la praktika uzado de la Internacia lingvo Esperanto.

Groningen, la 6^a de Majo 1937

Por la Nederlanda Esperanto-Ekzamena Komitato

La Sekretario

W. J. Meihuizen

La Prezidanto

W. J. Meihuizen

NEDERLANDA ESPERANTO-EKZAMENA KOMITATO

(Oficialigita per decido de la Ministro de Instruado, Artoj kaj Sciencoj)

Honora Prezidanto: DREVES UITTERDIJK

ATESTO PRI INSTRUISTA KAPABLECO

(Diplomo B)

La Nederlanda Esperanto-Ekzamena Komitato deklaras, ke

Petrus, van der Velde

naskiĝinta en Naghtvedde, la 5^a de Februaro 1918

sukcesis en la ekzameno por la instruado de la Internacia lingvo Esperanto.

Groningen, la 26^a de Majo 1938

Por la Ministro de Instruado, Artoj kaj Sciencoj

J. van der Velde

Por la Nederlanda Esperanto-Ekzamena Komitato

La Sekretario

W. J. Meihuizen

La Prezidanto

Heijer

ESPERANTO - EXAMENS

UITSLAG

van het examen ter verkrijging van DIPLOMA A, afgelegd

door P. van der Velde te Rodan

op 6 Mei 1937 te Spiering

MONDELING GEDEELTE

Lezen

S

Vertalen

S

Spreken

S

TOEGELATEN

~~AFGEWEZEN~~

SCHRIFTELIJK GEDEELTE

Vertaling Ned.- Esp.

S

Vertaling Esp.- Ned.

S

De Examencommissie:

[Handwritten Signature]
Voorzitter.

[Handwritten Signature]
Secretaris.

EKZAMENO EN ESPERANTO

DIPLOMO B

Loko de la ekzameno: *Eindhoven*
Dato de la ekzameno: *16a de Majo 1930*
Numero de la kandidato: *4*
Nomo de la kandidato: *Petrus van der Velde*

POENTLISTO

	Traduko el Esperanto	9
Skriba parto	Traduko en Esperanton	7
	Verkajo <i>Konkludo</i>	8
	Literaturo	7
Parola parto	Historio kaj Organizo	6
	Parolado	7

La Sekretario,

H. J. B. de Vries

dipl. sek.

La Prezidanto,

Heijer

1 = tre malbona (zeer slecht)	6 = sufiĉa (voldoende)
2 = malbona (slecht)	7 = pli ol sufiĉa (ruim vold.)
3 = tre malsufiĉa (zeer onvold.)	8 = bona (goed)
4 = malsufiĉa (onvoldoende)	9 = tre bona (zeer goed)
5 = duba (twijfelachtig)	10 = treege bona (uitmuntend)

NEDERLANDA ESPERANTO-
EKZAMENA KOMITATO

E X A M E N B

Groningen, 26 Mei 1938
(namiddag)

Vertaal in het Nederlands:

.... Sendube mi eraras.... Mi malbone
Parolas Estus, por spirito kaj
Okuloj miaj, festo vidi kaj
Admiri la titanbatalojn, la
Festenojn de la dioj, kaj el Romo
Fiere mi reirus hejmen tial,
Ke mi komprenas kaj altsatas tion!
Sed mi ne same pentrus: mi prezentus
Aliajn aĵojn: oni ja kapablas
Animon sian tutan doni nur
Al tio, kion oni konas, kio
Kutima estas, kion oni havas
En sia hejm', proksime, kio tial
Eĉ estas parto de la propra vivo!
Amataj tiuj aĵoj ravis min;
Mi alridetus ilin, kaj iliajn
Aspektojn, formojn kaj kolorojn konus
Mi tiel bone, ke la verko mia
Ilia spegulbild' vivanta estus!
Ho, mi ne Jupiteron montrus, dum
Li rabas, ĉe l' tagiĝ', Eŭropon...., sed
En mian verkon mi enmetus tion
Da zorg', da amo kaj da emocio,
Ke, ĝin vidante, la animoj tremus....
En la herbejon, inter la verdaĵoj
Kaj floroj, en pejzaĝon, kiu plaĉus
Al mi pro sia gracieco aŭ
Grandiozec', mi metus mian stablon;
Mi kun atento rigardadus, la
Sekalajn kaj tritikajn kampojn, la
Salikojn grizajn kaj la verdajn ulmojn,

La brutojn, la kreskaĵojn, la ĉielon
Kaj ĉion, kion reflektadas mia
Okul', de kiam Dio ĝin malfermis....
Mi pentrus mian propran vivon meze
De tiu horizonto: mia verko
Esprimus la intiman emocion
De mia feliĉec' en mia hejmo....

(El: Kaatje)

E x a m e n E.

Groningen, 26 Mei 1938.
voormiddag.

Vertaal in het Esperanto:

Alexander Dumas, de onuitputtelijke romanschrijver, die jaren lang de wereld vermaakt heeft met de scheppingen zijner verbeelding, was zeer verkwistend. Hoewel zijn letterkundige voortbrengselen goed betaald werden, en hij dikwijls aan verschillende romans tegelijk werkte, verkeerde hij meer dan eens in financiële moeilijkheden.

Eens was hij reeds sedert geruime tijd driehonderd frank schuldig aan zijn schoenmaker. Op zekere morgen meldde deze zich bij den schrijver aan, - het was trouwens niet de eerste maal - en vroeg hem beleefd met hem af te rekenen, want hij moest zelf zijn leverancier voldoen. Dumas antwoordde doodbedaard: "Ik heb geen geld op dit ogenblik".

- "U is me toch driehonderd frank schuldig. Bovendien verlies ik mijn tijd met die nutteloze bezoeken en tijd is ook geld".

- "Dat is zeer juist", antwoordde Dumas, "en om U schadeloos te stellen voor de verloren tijd, zal ik U tien frank geven. Natuurlijk ben ik U nog altijd de driehonderd frank schuldig".

De schoenmaker ging hoogst voldaan weg, maar kwam drie dagen later terug. Dumas gaf hem weer tien frank. Twee dagen later ontving de schrijver nogmaals een bezoek van den schuldeiser. Na verloop van drie maanden had Dumas den schoenmaker minstens vierhonderd frank betaald, maar zijn rekening was nog altijd niet voldaan.

Er waren tal van personen, die misbruik maakten van de zorgeloosheid en vrijgevigheid van den beroemden letterkundige. Op zekere dag ontving hij een bezoek van een deurwaarder (asignisto) - de deurwaarders kenden zijn adres maar al te goed en behoorden natuurlijk niet tot zijn beste vrienden. Met een bedroefd gelaat zei de man tot hem:

- "Mijnheer Dumas, ik kom Uw hulp inroepen."

- "Spreek, mijnheer, wat is er, wat kan ik voor U doen?"

- "Mijnheer, een mijner collega's is gisteren gestorven. Hij laat een weduwe na met vier kinderen. Zij hebben zelfs het nodige niet om de kosten van de begrafenis te betalen. Ik kom U dus een dertig frank vragen...."

- "Mijn waarde heer," zei Dumas, "U komt me dertig frank vragen om een deurwaarder te begraven? Hier zijn er zestig. Doe mij het genoegen en laat er dadelijk twee begraven."

AKTE VAN BEKWAAMHEID

VOOR HET GEVEN VAN LAGER ONDERWIJS IN HET VAK ESPERANTO

DE examencommissie, ingevolge artikel 45, eerste lid, van de Kweekschoolwet in het jaar 1965 belast met het afnemen van het examen ter verkrijging van de akte van bekwaamheid voor het geven van lager onderwijs in het vak, vermeld in artikel 2 onder ij van de Lager-onderwijswet 1920, verklaart, dat

Petrus van der Velde

geboren *5 febr. 1918* te *Vlagtwedde*,

dat examen met gunstig gevolg heeft afgelegd, ten bewijze waarvan zij de geëxamineerde de akte van bekwaamheid voor het geven van lager onderwijs in het vak Esperanto heeft uitgereikt.

Amsterdam, 26 okt. 1965

De geëxamineerde:

Namens de commissie,

H. A. de Hoog
, voorzitter,

, secretaris.

CIJFERLIJST

MEDEDELING van de uitslag van het examen ter verkrijging van de akte van bekwaamheid voor het geven van lager onderwijs in het vak Esperanto, afgelegd voor de commissie te

door Amsterdam
P van der Velde
 op 17 september en 26 oktober 19 65

Onderdelen, waarover het examen loopt	Waardering voor elk onderdeel		Herexamen
	in cijfers	in letters	Vrijstelling
A. Schriftelijk gedeelte			
1. Nederlands - Esperanto	8	acht	
2. tekstverklaring	7	zeven	
B. Mondeling gedeelte			
1. spraakkunst	6	zes	
2. uitspraak en klankleer	7	zeven	
3. spreekvaardigheid	5	vijf	
4. didactiek	6	zes	

Uitslag: geslaagd
Amsterdam, 26 oktober 19 65

Betekenis der cijfers:

- 10. uitmuntend
- 9. zeer goed
- 8. goed
- 7. ruim voldoende
- 6. voldoende
- 5. bijna voldoende
- 4. onvoldoende
- 3. zeer onvoldoende
- 2. slecht
- 1. zeer slecht

H. A. de Hoog
 , voorzitter der examencommissie.

F. GOEDHART
Telefoon 17220

ZEIST, 11 oktober 1965.
Fazantenlaan 8

Aan dhr. J. de Vilde

Geachte *Heer*

Hierbij heb ik het genoegen, U op te roepen voor het mondeling gedeelte van het examen Esperanto L.O.

Het examen wordt gehouden te Amsterdam, in de Oosterparkschool, Kraaijanstraat 60. U kunt dit gebouw bereiken door vanaf het Amstelstation via het ~~Prijs-Bernhard~~plein en het Afrikanerplein naar de Vaalrivierstraat te lopen, waarvan de Kraaijanstraat een zijstraat is.

Tijd van het examen: *du* dag *2* okt 9.30 uur

De door U behaalde cijfers zijn:

Vertaling *9*

Tekst *7*

Ik verzoek U mij per omgaande de ontvangst van deze oproep mede te delen.

Hoogachtend,

F. Goedhart

EXAMENS ESPERANTO L.O. 1965.

Examennummer: *21*

Oproep voor het schriftelijk examen.

Aan *drs. J. van der Velde*
Roderwolde (Dr)

De voorzitter van de Commissie voor het jaar 1965 belast met het afnemen van de examens ter verkrijging van de akte van bekwaamheid tot het geven van lager onderwijs in het Esperanto nodigt U uit

vrijdag 17 september 1965

des voormiddags te 9.45 uur aanwezig te zijn in de Bernhardzaal van Krasnapolsky *Amsterdam*

Indeling van het examen:

10.00 - 12.00 uur, Vertaling Nederlands - Esperanto

2.00 - 4.30 uur, Tekstverklaring

De kandidaten moeten zelf voor pen en inkt zorgen. Het is verboden woordenboeken bij zich te hebben. Pas als het werk definitief is ingeleverd, mag men de zaal verlaten.

Op het schriftelijk examen moet een boekenlijst in viervoud worden ingeleverd.

De mondelinge examens zullen worden afgenomen in de laatste week van oktober.

U gelieve de ontvangst van deze oproep per briefkaart te bevestigen aan de secretaris der commissie.

Namens de voorzitter,

F. Goedhart, secretaris,
Fazantenlaan 8, Zeist.

bevestigd 20/9

In het tijdschrift van de historische vereniging ROON,

Jaargang 29, nummer 3, februari 2018 is een artikel verschenen, geschreven door Jan Aukema,:

‘Peter van der Velde als Esperantist’

De gedichten zijn vertaald in het Esperanto door Luit Staghouter
en enkele andere leden van Esperanto Noord-Nederland

Bronnen:

www.huusvantaal.nl

www.historischeverenigingroon.nl

www.petervandervelde.nl/mening.html

www.esperanto-nederland.nl

www.pingveno.nl/klubo/index.html

Deze brochure is samengesteld door Ineke Emmelkamp

van de vereniging Esperanto Noord-Nederland,

Arubastraat 12, 9715 RW Groningen

2^e versie – maart 2018

